

Nyitóbeszéd
Prof. Dr. Mislivetz Ferenc
Az iASK Főigazgatója

A 25.

- 1996: Az új Közép-Európa
- 1997: Közép-Európa felfedezése
- 1998: Hannibál a kapuk előtt
- 1999: Közép-Európa és az EU: a civil társadalom újragondolása
- 2000: Az ezredforduló Európája
- 2001: A keleti bővítés és az új társadalmi kohézió
- 2002: Európa és a Balkán
- 2003: Mit tartogat a jövő Európa számára? Valós és elképzelhetetlen forgatókönyvek
- 2004: A transzatlanti kapcsolatok jövője
- 2005: Az európai álmok és a megosztott társadalmak
- 2006: Az új Európa: Újragondolva? Felújítva?
- 2007: Európa új szomszédjai: túl a bővítésen
- 2008: Globális eltolódás és Közép-Európa visszatérése
- 2009: 20 évvel később: mi történt az eszményképeinkkel?
- 2010: Irányítás a sokszínűség jegyében a politikában, a kultúrában és a társadalomban
- 2011: A jövő újratervezése: új stratégiák és Európa szerepe
- 2012: A jövő újratervezése (II): a válságokra adott válaszlépések
- 2013: Polgári lét Európában és azon túl
- 2014: Iránymutatás Európa jövőjének: az új Odüsszeia
- 2015: Megfakult Európa?
- 2016: Lenni vagy nem lenni? Európa válaszút előtt
- 2017: Válságok és túlélőgyakorlatok
- 2018: Európa a változás viharában – Kelet-Európai forgatókönyvek
- 2019: 1989-2019 – 30 év múltán – Közép-Európa globális szemszögből

2020: Keringő a bizonytalansággal – De ki a karmester?

Helyszíneresés az Európa-háznak - a Nyári Egyetem kigondolása

Kőszeg városa 1994-ben ajánlotta fel a Sigray Palotát, hogy az Európa-háznak otthont adjon. Az épület teljesen magával ragadta az írókat, tudósokat és újságírókat, akik egy szeptemberi estén elsőként ültek itt össze.

Tudtuk, hogy egy ilyen helyszín egyben kötelezettséget is jelent. Konferenciákat és szemináriumokat szervezni nem nagy kihívás, ez a kőszegi épület azonban ennél sokkal többre volt hivatott.

Közép-Európa legjellegzetesebb arcát szerettük volna megmutatni a világnak. Erre keresve sem találhattunk volna jobb helyet a kőszegi Európa-háznál. 1996-ban elhivatott barátok és kollégák – elsősorban Hankiss Elemér – komoly szellemi támogatásával vágtunk neki az ismeretlennek. A pénzügyi támogatást különböző forrásokból szereztük meg: A Soros Alapítvány elnöke, Vásárhelyi Miklós régóta elkötelezett támogatója volt a közép-európai együttműködésnek; valamint a magyar külügyminisztérium és az MTA is támogatta a kezdeményezést. A résztvevők sokáig nehezen kaptak csak vízumot. Soha nem felejttem el azt a fehérorosz filozófiahallgató fiatalembert, aki elsőként érkezett meg a legelső nyári egyetemre: fáradtnak tűnt, egy hatalmas hátizsákot cipelt, és a kíváncsiság hozta Kőszegre, hogy az új Közép-Európáról halljon.

Helyek – Emberek – Gondolatok

Ezek mind összetartoznak: Kőszeg elbűvölő, tökéletes hely az elmélkedésre, elgondolkozásra és a barátságok elmélyítésére, mint ahogy arra is, hogy a saját darabjaikat játszó kreatív iASK-os zenészeket meghallgassuk.

Akik a belváros utcáin nyitott füllel járnak, hallhatják, ahogy az egykori városfalhoz tartozó régi vagy felújított épületek, azaz a „beszélő házak” feltárják titkaikat...

Emberek: ők a nyári iskola résztvevői — a nyári egyetem visszatérő veteránjai és új arcai, az iASK hallgatói, fiatal kutatómunkatársai, és a világ minden tájáról érkező jelentkezők. Azok, akikben megvan a kellő komolyság és kíváncsiság ahhoz, hogy egymástól tanuljanak, és megosszák egymással tudásukat, véleményüket.

Így a gondolat soha nem válik unalmassá, még akkor sem, ha sokadszorra halljuk, hiszen minden alkalommal új megvilágításba kerül és újabb értelmezési lehetőséggel gazdagodik.

A hely, az emberek és a gondolatok összeforrnak, és az összetett témákat lassan egyre mélyebbre hatóan tárjuk fel, mindez pedig egyfajta örök rejtélyként garantálja a folytonosságot, amely része a magával ragadó kőszegi ISES - iASK életérzésnek.

Café Bloom

Egy évvel a Nemzetközi Nyári Egyetem előtt látta meg a napvilágot. A Bloomsday-t megálmodó és életre hívó helyi költőket James Joyce Ulysses-ének (Odüsszeusz) kitalált szereplője ihlette, aki a közeli nagyobb városból, Szombathelyről (a római kori Savaria, majd később a német Steinamanger, illetve horvátul Sumbotel) indult útjára. Immár 25 éve, hogy az általam amúgy

is unalmasnak tartott politikatudomány és a különböző konferenciák alternatívájaként felmerült egy kávéház gondolata, ahol vándorló értelmiségiek gyűlnek össze, és valódi történeteket, gondolatokat hallhatunk vendégeinktől és barátainktól — ezzel a kéréssel fordultam a városhoz. Rendelkezésre bocsátható fizikai tér hiányában a kávéházat virtuális formában nyitottuk meg. A kávézó azóta is létezik és a nyári iskolával együtt Kőszegre költözött.

Az Európa-ház szabályai

Inkább berögződött szokásokról, mint szabályokról beszélünk. Tulajdonképpen nincsen írásba foglalt viselkedési kódex.

Ezzel szemben az íratlan szabályok nagyon is kiforrottak.

Ahogy azt visszatérő barátaink és kollégáink is emlegetik, Kőszeg egyfajta „harmadik típusú tér”, ahol próbálunk távol maradni a kölcsönös kirekesztés gépezetétől, a gyűlöletbeszédtől, az agitálástól és a politikai kampányoktól.

Támogatjuk az építő jellegű vitát, azonban erősen ellenezzük a diszkrimináció és a kirekesztés minden formáját.

Örömmel fogadjuk a különböző tudományterületek, vallások és világnézetek között párbeszédet teremtő kezdeményezéseket.

Keringő a bizonytalansággal

Természetesen a történelem minden korszakára jellemző a bizonytalanság, azonban az elmúlt évtizedek során a bizonytalanság mindennapi létünk szerves részévé vált. A COVID 19 megjelenésével (amelyet egyre nehezebb pontosan datálni, és amellyel kapcsolatban a tudásunk bővülése csak még nagyobb bizonytalanságot eredményez) egy egyszerű családi nyaralást sem tudunk előre megtervezni, nemhogy egy nyári egyetem léptékű eseményt. Pár hetes gondolkodás után úgy döntöttünk, hogy a 2020-as — a huszonötödik — Nemzetközi Nyári Egyetemet nem rendezzük meg. Nem tartanánk itt (hogy pontosan hol is, egyelőre bizonytalan...) és nem tudnánk találkozni a virtuális térben a következő hét során azon fiatal külföldi kutatók kezdeményezése nélkül, akikkel az online térben rendszeresen tartottunk szemináriumokat.

Mindig kettőn áll a vásár, igaz ez a tánra is, ha vezetni nem tudunk, a ritmust azért tartani kell és igyekeznünk kell az új dallamokat meghallani — még akkor is, ha a karmester személye egyelőre kérdéses. Ha ismernénk őt, nem lennénk a kétségek keringőjére kárhozhatóva...

Bárcsak kezet rázhatnék Önökkel legalább!